WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 6 kwietnia 2017 r.

ZP-KNPS.431.6.7.2017.MB

Pani
Edyta Lisiecka
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Górze

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 6 – 8 lutego 2017 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), zwanej dalej „ustawą" oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) kontrolerzy w składzie: Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Urszula Szczeblowska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Górze, ul. Poznańska 23, 56-200 Góra z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 6 lutego 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 15 grudnia 2016 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2017 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Edyta Lisiecka zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze od dnia 1 kwietnia 1998 r. Pani Edyta Lisiecka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany przez Panią w dniu 14 marca 2017 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy.

Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Gmina Góra nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy).

Ponadto ustalono, że Kierownik Ośrodka, na podstawie upoważnienia Burmistrza Góry wydaje decyzje administracyjne w indywidualnych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793 ze zm.).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4, 5 ustawy. Nie realizuje natomiast zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3a ustawy.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy).

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 6, 9 ustawy. Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7, 8 ustawy nie były realizowane. Ponadto Ośrodek koordynuje realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5). W okresie objętym kontrolą nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do właściwych organów (art. 110 ust. 6).

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

a) zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego osoby nieposiadającej wymaganych ustawą kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego,
b) brak wskazania w decyzjach administracyjnych ustalających uprawnienie do usług opiekuńczych rzeczywistej ilości godzin przyznanej pomocy,
c) pozostawanie w obrocie prawnym dwóch decyzji ustalających uprawnienie do zasiłku stałego na ten sam okres,
d) brak uzupełnienia w aktualizacjach wywiadów środowiskowych *„Planu pomocy zatwierdzanego przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej"* w sprawach dotyczących kierowania i naliczania odpłatności za korzystanie z zajęć ośrodka wsparcia.

Kierownik OPS w Górze spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni terenowi, zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy za wyjątkiem Pani Urszuli Zdrzewielskiej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Pani Urszula Zdrzewielska ukończyła w lipcu 2007 r. studia wyższe zawodowe na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki społecznej oraz w czerwcu 2009 r. studia wyższe uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320) osoby, które przed dniem 1 stycznia 2008 r. ukończyły lub kontynuowały studia wyższe o specjalności praca socjalna na jednym z kierunków: pedagogika, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie, po uzyskaniu dyplomu ukończenia tych studiów mogą wykonywać zawód pracownika socjalnego. Ukończenie studiów wyższych o innej specjalności niż praca socjalna nie jest równoważne z ukończeniem studiów o specjalności wskazanej wprost w ustawie, a tym samym nie uprawnia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. W związku z powyższym zarówno rozpoczęte w roku akademickim 2005/2006 (tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 1 maja 2004 r. przepisów o pomocy społecznej) studia wyższe zawodowe na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki społecznej (ukończone w 2007 r.), jak i ukończone w 2009 r. studia uzupełniające magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie

pomocy społecznej nie uprawniają do wykonywania zawodu pracownika socjalnego na podstawie art. 5 ust. 3 ww. ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej. W związku z powyższym uznać należy, że Pani Urszula Zdrzewielska nie posiada kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni terenowi zatrudnieni w OPS (11 pracowników). W aktach osobowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie przedmiotowego dodatku oraz podpisane zakresy obowiązków, z których wynikało, iż pracownicy realizują pracę socjalną w terenie, w tym przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe. Pani Urszula Zdrzewielska nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego otrzymała w okresie objętym kontrolą dodatek w łącznej wysokości 3 500 zł, z tego 3 000 zł, ze środków własnych gminy oraz 500 zł, ze środków budżetu państwa.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Góra zamieszkały przez 19 951 mieszkańców, w tym 1 176 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W Ośrodku Pomocy Społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 11 pracowników socjalnych terenowych (11 etatów), w tym 1 pracownik nieposiadający kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Mając na uwadze, iż w Ośrodku Pomocy Społecznej w Górze zatrudnionych jest 10 pracowników terenowych spełniających kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego uznać należy, że OPS w Górze, spełnia wskaźnik zatrudnienia w stosunku do liczby mieszkańców gminy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W decyzjach dotyczących przyznawania usług opiekuńczych nie wskazywano rzeczywistej ilości godzin usług przyznanych danym osobom. W rozstrzygnięciu wydawanych decyzji wskazywano, że przyznaje się usługi opiekuńcze w ilości do 1 godziny dziennie lub do 2 godzin dziennie. Art. 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. W związku z powyższym każda decyzja powinna być formułowana ze szczególną dbałością o jasność i precyzję wypowiedzi, musi by jednoznaczna i nie budzić jakichkolwiek wątpliwości, bowiem adresatami decyzji są osoby, które mogą mieć problemy z prawidłowym zrozumieniem jej treści.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania i wypłacania zasiłków stałych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 5 (K.G.) na wniosek z dnia 22.09.2016 r. wydane zostały dwie decyzje dotyczące przyznania stronie zasiłku stałego od 1.09.2016 r. do 31.10.2017 r. z tym samym numerem (OPS/4610/139/2016), lecz różnymi datami tj. 21.10.2016 r. i 24.10.2016 r. Decyzje te doręczone zostały stronie w tym samym dniu tj. 26.10.2016 r. W związku z powyższym, w obrocie prawnym pozostają dwie decyzje ustalające uprawnienie do zasiłku stałego na ten sam okres.

   Z przedłożonych w czasie kontroli list wypłat zasiłków stałych wynika, że od października do grudnia 2016 r. stronie wypłacono zasiłek stały w prawidłowej wysokości tj.: w październiku za wrzesień i październik w łącznej kwocie 1 028 zł (Lista wypłat nr 001193-2016 z 24.10.2016), w listopadzie w wysokości 437,50 zł (Lista wypłat nr 001281-2016 z 17.11.2016) i w grudniu w kwocie 437,50 zł (Lista wypłat nr 001387-2016 z 1.12.2016).

   Zgodnie z art. 104 k.p.a. organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba, że przepisy kodeksu stanowią inaczej. Decyzja rozstrzyga sprawę, co do istoty w całości lub części albo w inny sposób kończy sprawę w danej instancji. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia (art. 110 k.p.a.). Dodatkowo należy wskazać art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a., zgodnie,

z którym organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, dotyczącej sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania i naliczania odpłatności za zajęcia w ośrodku wsparcia stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (A.W.) w wywiadzie środowiskowym z dnia 10.01.2017 r. (część IV) oraz w sprawie nr 3 (K.W.) w wywiadach środowiskowych (część IV) z dnia 18.04.2016 r. i dnia 11.10.2016 r. nie został wypełniony i zatwierdzony przez kierownika jednostki „Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej". Zgodnie z § 2 ust. 5 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Sporządzony przez pracownika socjalnego plan pomocy stanowi propozycję, co do sposobu postępowania w danej sprawie. Ostateczne rozstrzygnięcie w jakiej formie i w jakim wymiarze świadczenia zostaną przyznane należy do kierownika ośrodka pomocy społecznej. Nie jest poprawne, jeżeli Kierownik Ośrodka nie wypełnia i nie podpisuje wywiadu, nie wskazując rozstrzygnięcia w jakiej formie i wymiarze pomoc zostanie udzielona. Plan pomocy zatwierdzony przez Kierownika Ośrodka stanowi podstawę do kontynuowania realizacji decyzji przyznającej zatwierdzone świadczenie.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami wydaje się następujące zalecenia:

1. Na stanowisku pracownika socjalnego zatrudniać jedynie osoby posiadające kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 116 oraz 156 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł miesięcznie wypłacać pracownikowi posiadającemu kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w Ośrodku, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki.
   Mając na uwadze, że Pani Urszuli Zdrzewielskiej zatrudnionej na stanowisku pracownika socjalnego bez wymaganych kwalifikacji wypłacany był dodatek do wynagrodzenia

w wysokości 250 zł, należy kwotę wypłaconą w 2016 r. w łącznej wysokości 500 zł uznać za dotację udzieloną z budżetu państwa i wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do budżetu państwa.

Podstawa prawna: art. 116, art. 156, art. 121 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

2. W decyzjach administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze wskazywać konkretną liczbę godzin przyznanych usług opiekuńczych.

   Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.), art. 50 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.).

   Termin realizacji: na bieżąco.

3. W sprawie nr 5 (K.G.) dotyczącej zasiłku stałego podjąć działania zmierzające do wyeliminowania z obrotu prawnego jednej z dwóch wydanych decyzji Nr OPS/4610/139/2016 przyznających stronie zasiłek stały na ten sam okres.

   Podstawa prawna: art. 156 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23 ze zm.).

   Termin realizacji: niezwłocznie.

4. W celu potwierdzenia ostatecznego rozstrzygnięcia, w jakiej formie, wymiarze oraz okresie powinna zostać przyznana pomoc, każdorazowo wypełniać wszystkie części wywiadu środowiskowego, w szczególności „Plan pomocy zatwierdzony przez kierownika jednostki".

   Podstawa prawna: § 2 ust. 5 rozporządzenia z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1406 ze zm.).

   Termin wykonania: na bieżąco.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia

otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Nowilla

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:
1. Burmistrz Miasta i Gminy w Górze
2. a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
wz. Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt